

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA ZA MEDICINSKO- TERAPIJSKE MASAŽE

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	8
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	18
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	19
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	20
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	21
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	22
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	23
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	24
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	26
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	28
5. REFERENTNI PODACI.....	29

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA ZA MEDICINSKO-TERAPIJSKE MASAŽE

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Tehničar za medicinsko-terapijske masaže vrši pripremu pacijenta i pregled stanja kože za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža. Izvodi opštu, parcijalnu i refleksnu masažu tijela, primjenjujući odgovarajuće masažne hvatove i međuhvatove. Izvodi aparaturnu limfnu drenažu, aparaturnu masažu i wellness masažu primjenjujući odgovarajuća sredstva, tehnike i aparate. Vrš pripremu i relaksirajuću masažu sportista u toku i/ili nakon sportske aktivnosti u cilju relaksacije, prevencije povreda i unapređenja izdržljivosti. Sprovodi mjere dezinfekcije radnog prostora, opreme i pribora za rad.

KOMPETENCIJE

Tehničar za medicinsko-terapijsku masažu:

- Analizira i planira aktivnosti za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Organizuje sopstveni rad za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Priprema resurse i radno mjesto za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Vrš ličnu pripremu za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Vrš pregled i analizu kože tijela pacijenta
- Priprema pacijenta za izvođenje medicinsko-terapijske masaže
- Izvodi opštu, parcijalnu i refleksnu masažu tijela
- Izvodi manuelnu limfnu drenažu
- Izvodi aparaturnu masažu i aparaturnu limfnu drenažu tijela
- Izvodi wellness masažu tijela
- Izvodi sportsku masažu
- Obavlja završne poslove nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Vrš nabavku opreme, masažnih sredstava, pribora i materijala za rad
- Vodi medicinsku dokumentaciju u odgovarajućoj formi
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada
- Vrš osnovno održavanje opreme i pribora za rad
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i poslovnim partnerima
- Obavlja komunikaciju sa pacijentima
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu zdravlja i okoline

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Analiziranje i planiranje aktivnosti za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža - Organizacija sopstvenog rada za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje resursa i radnog mjesta za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža - Lična priprema za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Priprema pacijenta za izvođenje medicinsko-terapijske masaže - Pregled i analiza kože tijela pacijenta - Izvođenje opšte, parcijalne i refleksne masaže tijela - Izvođenje manuelne limfne drenaže - Izvođenje aparturne masaže i aparturne limfne drenaže tijela - Izvođenje wellness masaže tijela - Izvođenje sportske masaže - Završni poslovi nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka opreme, masažnih sredstava, pribora i materijala za rad
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje medicinske dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova nadzora rada
Obezbjedivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovno održavanje opreme i pribora za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa saradnicima i poslovnim partnerima - Obavljanje komunikacije sa pacijentima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje i planiranje aktivnosti za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Pregleda dnevni raspored zakazanih **medicinsko-terapijskih masaža** u cilju njihove realizacije
Medicinsko terapijske masaže: opšta, parcijalna i refleksna masaža tijela, manuelna limfna drenaža, aparaturna masaža i aparaturna limfna drenaža, wellness masaža i sportska masaža
- Analizira raspoložive **resurse**, za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
Resursi: osoblje, kabine, pribor i materijali, preparati i sredstva za masažu, kompresivna sredstva, aparati za masažu i dr.
- Planira sopstveni rad i rad ostalog osoblja, u skladu sa rasporedom zakazanih medicinsko-terapijskih masaža
- Analizira mogućnost zakazivanja novih termina, na osnovu trenutnih zahtjeva pacijenata, u skladu sa zdravstvenim stanjem pacijenta i procjenom raspoloživih resursa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Medicinsko-terapijske masaže
- Resursi za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.1.2. Ključni posao: Organizacija sopstvenog rada za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Procjenjuje vrijeme trajanja zakazanih medicinsko-terapijskih masaža
- Planira aktivnosti za izvođenje zakazanih medicinsko-terapijskih masaža, u cilju uspješne organizacije sopstvenog rada
- Organizuje raspored korišćenja **resursa** potrebnih za realizaciju medicinsko-terapijskih masaža
Resursi: osoblje, kabine, pribor i materijali, preparati i sredstva za masažu, kompresivna sredstva, aparati za masažu i dr.
- Vršiti racionalnu i ekonomičnu organizaciju posla i radnih sastanaka sa osobljem u cilju efikasnijeg poslovanja
- Organizuje sprovođenje mjera dezinfekcije osoblja i radnih površina prije i nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Resursi za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Mjere dezinfekcije

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa i radnog mjesta za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Provjetrava radne prostorije u cilju stvaranja odgovarajućih mikroklimatskih uslova
- Sprovodi ličnu higijenu i dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža pomoću **sredstava za higijenu i dezinfekciju**
  - Sredstva za higijenu i dezinfekciju:** tečni sapun, etil-alkohol 70%, monorapid, asepsol i dr.
- Priprema odgovarajuća **sredstva, pribor i materijal i aparate** za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
  - Sredstva:** talk za masažu, ulje, kreme i masti za masažu, koncentracije eteričnih ulja, bazno ulje, aroma svijeće, kompresivna sredstva (rukavi, rukavice i čarape), setovi za višeslojno bandažiranje i dr.
  - Pribor i materijal:** higijenski ubrusi i peškiri, higijenske rukavice, zaštitne maske, bademantil, papuče, vulkansko kamenje, himalajski kristali soli, čaše za kupiranje, jednokratni veš i dr.
  - Aparati:** aparati za masažu, aparati za limfnu drenažu i dr.
- Vršiti **pripremu radne površine** za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža, u cilju obezbjeđivanja higijenskih uslova rada
  - Priprema radne površine:** postavljanje navlake, peškira i ubrusa na sto za masažu, postavljanje masažnih sredstava na pomoćnom stočiću i dr.
- Prilagođava adekvatnu temperaturu radne prostorije, u cilju obezbjeđivanja odgovarajućih uslova rada
- Prilagođava adekvatno osvjetljenje, u skladu sa potrebama medicinsko-terapijske masaže
- Vršiti odabir odgovarajuće muzike i mirisnih sredstava u cilju postizanja prijatne, opuštajuće i komforne atmosfere za rad

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Priprema radnih površina za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Priprema sredstava, pribora, materijala i aparata za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Organizacija rada za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

3.2.2. Ključni posao: Lična priprema za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Nosi propisanu radnu uniformu, u skladu sa kodeksom oblačenja u struci i vrste ustanove u kojoj radi
- Usklađuje **estetski i higijenski izgled**, u skladu sa profesionalnim likom fizioterapeuskog tehničara
Estetski i higijenski izgled: uredna kosa, nokti i brada, čista odjeća, odlaganje nakita sa tijela i mobilnog telefona i dr.
- Vršiti pranje i dezinfekciju ruku prije i nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Stavlja zaštitne rukavice, po potrebi, prije sprovođenja medicinsko-terapijske masaže

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Profesionalni izgled i oblačenje fizioterapeuskog tehničara
- Mjere dezinfekcije

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Priprema pacijenta za izvođenje medicinsko-terapijske masaže

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Prima ljubazno pacijenta uz maksimalnu pažnju i očuvanje njegovog integriteta poštujući uzajamno povjerenje
- Pomaže pacijentu u odlaganju torbe i garderobe, u cilju obezbjeđivanja komfora
- Uzima i evidentira potrebne **podatke** o pacijentu u odgovarajućoj formi u cilju vođenja **medicinske dokumentacije** i praćenja zdravstvenog stanja
  - Podaci:** lični podaci o pacijentu, izvještaji ljekara specijaliste, izvještaj o obavljenim procedurama i dr.
  - Medicinska dokumentacija:** terapijski karton, fizioterapijski karton i dr.
- Pomaže pacijentu kod svlačenja i oblačenja u zavisnosti od zdravstvenog stanja pacijenta i ciljeva rehabilitacije
- Upućuje pacijenta u odgovarajuću kabinu za izvođenje **medicinsko-terapijske masaže**, u skladu sa redoslijedom zakazanih terapijskih procedura
  - Medicinsko terapijske masaže:** opšta, parcijalna i refleksna masaža tijela, manuelna limfna drenaža, aparaturna masaža, wellness masaža i sportska masaža
- Pomaže pacijentu pri transferima u zavisnosti od zdravstvenog stanja poštujući principe transfera

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije u poslovanju
- Vođenje medicinske dokumentacije
- Medicinsko-terapijske masaže
- Prostorije za masažu
- Principi transfera pacijenata
- Poznavanje stranog jezika
- Vođenje medicinske dokumentacije

3.3.2. Ključni posao: Pregled i analiza kože tijela pacijenta

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Uzima podatke od pacijenta u cilju upoznavanja stanja kože tijela pacijenta
- Vršiti vizuelni pregled kože tijela pacijenta u cilju utvrđivanja mogućnosti izvođenja medicinsko-terapijske masaže
- Upućuje pacijenta na ljekarski pregled u slučaju prepoznavanja **promjena na koži tijela**

Promjene na koži tijela: virusne bradavice, infekcije kože, akne, limfedem i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tipovi i stanja kože tijela pacijenta
- Eflorescence na koži
- Infekcije kože
- Promjene u izgledu mladeža
- Poznavanje stranog jezika
- Poslovna komunikacija

3.3.3. Ključni posao: Izvođenje opšte, parcijalne i refleksne masaže tijela

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi ličnu dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja opšte i parcijalne masaže tijela
- Upućuje pacijenta na **pripreme aktivnosti** u cilju izvođenja opšte, refleksne i **parcijalne masaže tijela**
  - Pripreme aktivnosti:** oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje ležećeg položaja na stolu za masažu ili sjedećeg na stolici u zavisnosti od zdravstvenog stanja pacijenta, zauzimanje adekvatnog položaja tehničara za medicinsko-terapijske masaže i dr.
  - Parcijalna masaža tijela:** masaža glave i vrata, masaža trupa, masaža gornjih ekstremiteta, masaža donjih ekstremiteta i refleksna masaža
- Nanosi odgovarajuće **masažno sredstvo** na tijelo ili djelove tijela pacijenta, pokretima glađenja, u cilju započinjanja masaže
  - Masažno sredstvo:** talk za masažu, ulje za masažu, kreme za masažu, masti za masažu, ulje za masažu lica, kreme za masažu lica, masti za masažu lica i dr.
- Vrš **masažu glave i vrata** pacijenta, primjenjujući odgovarajuće **masažne hvatove** i **međuhvatove**, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja
  - Masaža glave i vrata:** masaža lica i kosmatog dijela glave, masaža prednje, bočne i zadnje strane vrata
  - Masažni hvatovi:** glađenje, trljanje, gnječenje, lupkanje, vibracije i dr.
  - Masažni međuhvatovi:** štipkanje ili čupkanje, istezanje i dr.
- Vrš **masažu trupa**, primjenjujući odgovarajuće masažne hvatove i **masažne međuhvatove**, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja
  - Masaža trupa:** masaža grudnog koša, masaža abdomena i masaža leđa
  - Masažni međuhvatovi:** češljanje, peglanje, štipkanje ili čupkanje, istezanje, rastresanje i dr.
- Vrš **masažu gornjih i/ili donjih ekstremiteta**, primjenjujući odgovarajuće masažne hvatove i **masažne međuhvatove**, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja
  - Masaža gornjih ekstremiteta:** masaža šake, masaža podlaktice i masaža nadlaktice
  - Masaža donjih ekstremiteta:** masaža stopala, masaža potkoljenice i masaža natkoljenice
  - Masažni međuhvatovi:** češljanje, peglanje, štipkanje ili čupkanje, istezanje, rastresanje i dr.
- Vrš opštu masažu poštujući **redosljed** izvođenja povezivanjem odgovarajućih masažnih hvatova i međuhvatova
  - Redosljed:** leđa, zadnja strana nogu, lice, vrat i dekolte, gornji ekstremiteti, stomak i donji ekstremiteti
- Vrš refleksnu masažu **zona meridijana** primjenjujući odgovarajuće **tehnike akupresure**
  - Zone meridijana:** šaka, stopalo, uši, vrat, glava, leđa, stomak, ruke i noge
  - Tehnike akupresure:** pokret gusjenice, pritiskivanje, guranje, tonifikacija i disperzija
- Uklanja višak masažnog sredstva sa tijela ili djelova tijela pacijenta, korišćenjem higijenskog ubrusa ili peškira
- Informiše pacijenta o daljem toku tretmana, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Pripremne aktivnosti za izvođenje opšte, parcijalne i refleksne masaže tijela
- Anatomija i fiziologija tijela
- Sastav i dejstvo sredstava za masažu
- Masažni hvatovi i međuhvatovi za izvođenje opšte i parcijalne masaže
- Zone meridijana za izvođenje refleksne masaže
- Oboljenja i povrede mišićno koštanog sistema i neuroloških oboljenja kod djece i odraslih
- Fiziološko dejstvo opšte, parcijalne i refleksne masaže tijela
- Postupci i procedure izvođenja opšte, parcijalne i refleksne masaže tijela odraslih i djece

3.3.4. Ključni posao: Izvođenje manuelne limfne drenaže

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi ličnu dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja manuelne limfne drenaže
- Upućuje pacijenta na **pripremne aktivnosti** u cilju izvođenja manuelne limfne drenaže
  - Pripremne aktivnosti:** oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje ležećeg položaja (na stomaku ili leđima) na stolu za masažu, u zavisnosti od zdravstvenog stanja pacijenta i procjene stanja limfedema dr.
- Nanosi odgovarajuća **masažna sredstva** za manuelnu limfnu drenažu pokretom glađenja, ukoliko ne postoji limfedem
  - Masažna sredstva:** talk, ulje za masažu, kreme za masažu, masti za masažu i dr.
- Vršiti manuelnu limfnu drenažu, primjenjujući odgovarajuće **pokrete i tehnike** poštujući **protokole i standarde**, ukoliko ne postoji limfedem
  - Pokreti:** pokreti pumpanja, pomicanja, davanja, zaokretni pokreti i stojeći krugovi
  - Tehnike:** Dr. Vodder, Foldi, Leduc i Casey-Smith
  - Protokoli i standardi:** redosljed izvođenja zahvata (prednja strana vrata, stomak, ruke, noge, potiljak, leđa i lumbo-sakralna regija), blagi pritisak (30-40 mmHg), pravac i smjer (od proksimalnog ka distalnom) i broj ponavljanja pokreta (od 5 do 7 puta)
- Vršiti manuelnu limfnu drenažu u slučaju postojanja limfedema, bez masažnih sredstava, primjenjujući odgovarajuće pokrete i tehnike poštujući **redosljed, protokole i standarde**
  - Redosljed:** prednja strana vrata, stomak i regija zahvaćena limfedemom
  - Protokoli i standardi:** redosljed izvođenja zahvata (prednja strana vrata, stomak i regija zahvaćena limfedemom), blagi pritisak (30-40 mmHg), pravac i smjer (od proksimalnog ka distalnom) i broj ponavljanja pokreta (od 5 do 10 puta)
- Postavlja **kompresivna sredstva** ili sredstva za **višeslojno bandažiranje** nakon sprovedene manuelne limfne drenaže
  - Kompresivna sredstva:** rukavi, rukavice i čarape
  - Višeslojno bandažiranje:** elastično i neelastično
- Uklanja višak masažnog sredstva sa tijela pacijenta, korišćenjem higijenskog ubrusa ili peškira
- Informiše pacijenta o daljem toku tretmana, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Pripremne aktivnosti za izvođenje manuelne limfne drenaže
- Anatomija i fiziologija limfnog sistema
- Sastav i dejstvo sredstava za manuelnu limfnu drenažu
- Oboljenja i povrede mišićno koštanog sistema, onkološka oboljenja, neurološka oboljenja, vaskularna oboljenja i oboljenja limfnog sistema
- Fiziološko dejstvo manuelne limfne drenaže
- Postupak izvođenja manuelne limfne drenaže

3.3.5. Ključni posao: Izvođenje aparaturne masaže i aparaturne limfne drenaže tijela

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi ličnu dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja aparaturne masaže i aparaturne limfne drenaže
- Upućuje pacijenta na **pripremne aktivnosti** u cilju izvođenja aparaturne masaže i aparaturne limfne drenaže tijela

Pripremne aktivnosti: oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje odgovarajućeg položaja na stolu za masažu u zavisnosti od zdravstvenog stanja pacijenta i dr.

- Nanosi kontakt gel na tijelo pacijenta, ukoliko je to predviđeno uputstvom za korišćenje aparata za masažu
- Vršiti aparaturnu masažu i drenažu odgovarajućim **aparatom**, u skladu sa uputstvima proizvođača

Aparati: aparati za masažu (vibro masažer „Solac Sculptural“, stolice za vibro masažu, „LPG Cell m6“), aparati za limfnu drenažu („Green press 12“) i dr.

- Informiše pacijenta o daljem toku tretmana, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Pripremne aktivnosti za izvođenje aparaturne masaže i aparaturne drenaže
- Anatomija i fiziologija ljudskog tijela
- Aparati za masažu (vibro masažer „Solac Sculptural“, stolice za vibro masažu, „LPG Cell m6“)
- Aparati za limfnu drenažu („Green press 12“)
- Oboljenja i povrede mišićno koštanog sistema i neuroloških oboljenja
- Fiziološko dejstvo aparaturne masaže i limfne drenaže
- Postupak izvođenja aparaturne masaže i limfne drenaže

3.3.6. Ključni posao: Izvođenje wellness masaža tijela

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi ličnu dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja **wellness masaža**
  - Wellnes masaže:** aroma masaža, holističke masaže, masaže vulkanskim kamenjem, masaža himalajskim kristalima soli, cupping masaža i Ayurvedske masaže
- Upućuje pacijenta na **pripremne aktivnosti** u cilju izvođenja wellnes masaža
  - Pripremne aktivnosti:** oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje odgovarajućeg položaja na stolu za masažu, u zavisnosti od zdravstvenog stanja pacijenta i dr.
- Vršiti **pripremu prostora** i odgovarajućeg **pribora i preparata** za izvođenje wellness masaže
  - Priprema prostora:** podešavanje osvetljenja, relaks muzika, aroma lampe, svijeće i dr.
  - Pribor i preparati:** vulkansko kamenje, himalajski kristali soli, čaše za kupiranje, jednokratni veš, papuče, bademantil i dr.
- Nanosi odgovarajuće **masažno sredstvo** na kožu pacijenta, pokretima glađenja, u cilju izvođenja odgovarajućeg tretmana
  - Masažna sredstva:** talk, ulje za masažu, kreme za masažu, masti za masažu i dr.
- Sprovodi aroma masažu, primjenjujući odgovarajuća **sredstva za aroma masažu** i tehniku relaks masaže, u cilju bolje relaksacije i njege tijela
  - Sredstva za aroma masažu:** koncentracije eteričnih ulja, bazno ulje, aroma svijeće i dr.
- Sprovodi holističku i Ayurvedske masaže, primjenjujući odgovarajuća **sredstva i tehnike**, u cilju bolje relaksacije i njege tijela
  - Sredstva:** koncentracije eteričnih ulja za holističku i Ayurvedsku masažu, bazno ulje, aroma svijeće i dr.
  - Tehnike:** tehnika manuelne masaže, tehnika manuelne limfne drenaže, tehnika akupresure i dr.
- Sprovodi masažu vulkanskim kamenjem, primjenjujući odgovarajuće **postupke i redosljed**
  - Postupci:** postavljanje vulkanskog kamenja na odgovarajuće djelove tijela, relaks masaža vrelim kamenjem, uklanjanje vulkanskog kamenja
  - Redosljed:** postavljanje kamenja na stomaku, masaža lica, ruku, nogu, uklanjanje kamenja sa stomaka, masaža stomaka, postavljanje kamenja na leđima, masaža nogu, uklanjanje kamenja sa leđa i masaže leđa
- Sprovodi masažu himalajskim kristalima soli blagim pokretima koji stimuliraju drenažu limfe prateći anatomiju limfnog sistema
- Sprovodi *cupping* masažu, primjenjujući odgovarajuće **postupke**
  - Postupci:** nanošenje odgovarajućeg masažnog sredstva, dezinfikovanje čaše zapaljenim tuferom prethodno namočenim u medicinski alkohol, aplikovanje čaše na odgovarajuću regiju, zadržavanje čaše najmanje 15 minuta na odgovarajućoj regiji, uklanjanje čaše i opuštajuća masaža
- Informiše pacijenta o daljem toku tretmana, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Pripremne aktivnosti za izvođenje wellness masaža
- Anatomija i fiziologija tijela
- Anatomija i fiziologija limfnog sistema
- Sastav i dejstvo sredstava za masažu
- Sredstva i tehnike izvođenja aroma masaže
- Sredstva i tehnike izvođenja holističke i Ayurvedske masaže
- Postupci i redosljed izvođenja masaže vulkanskim kamenjem
- Masaža himalajskim kristalima soli
- Cupping masaža (sredstva i tehnike izvođenja)

3.3.7. Ključni posao: Izvođenje sportske masaže

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi ličnu dezinfekciju i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja sportske masaže
- Upućuje sportistu na **pripremne aktivnosti** za sprovođenje **sportske masaže** u preventivne i terapijske svrhe
  - Pripremne aktivnosti:** oslobađanje viška odjeće i nakita, zauzimanje adekvatnog položaja u zavisnosti od zdravstvenog stanja sportista i dr.
  - Sportska masaža:** pripremna masaža i relaksirajuća masaža
- Nanosi odgovarajuće **masažno sredstvo** na kožu sportiste, pokretima glađenja, u cilju započinjanja pripremne i relaksirajuće masaže
  - Masažno sredstvo:** gelovi, sprejovi, ulje za masažu, kreme za masažu, masti za masažu i dr.
- Vrš pripremnu masažu, primjenjujući odgovarajuće **masažne hvatove** i **međuhvatove**, u cilju prevencije povreda i unapređenja izdržljivosti sportista
  - Masažni hvatovi:** glađenje, trljanje, gnječenje, lupkanje, vibracije i dr.
  - Masažni međuhvatovi:** češljanje, peglanje, štipkanje ili čupkanje, istezanje, rastresanje i dr.
- Vrš relaksirajuću masažu sportista u toku i/ili nakon sportske aktivnosti, primjenjujući odgovarajuće masažne hvatove i međuhvatove, u cilju relaksacije sportista
- Uklanja višak masažnog sredstva sa tijela sportiste, korišćenjem higijenskog ubrusa ili peškira
- Informiše sportistu o daljem toku tretmana, u cilju prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere dezinfekcije
- Pripremne aktivnosti za izvođenje sportske masaže
- Anatomija i fiziologija tijela
- Sastav i dejstvo sredstava za masažu
- Povrede mišićno koštanog sistema
- Fiziološko dejstvo sportske masaže
- Postupak izvođenja sportske masaže

3.3.8. Ključni posao: Završni poslovi nakon izvođenja medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi **postupak zbrinjavanja pacijenta** nakon izvršenih medicinsko-terapijskih masaža, u skladu sa protokolom rada

Postupak zbrinjavanja pacijenta: uklanjanje higijenskih ubrusa, vraćanje nakita, dodavanje garderobe i dr.

- Vršiti dezinfekciju upotrebljenog pribora, materijala, sredstava i aparata
- Odlazi na odgovarajuća mjesta upotrebljena sredstva, pribor, materijale i aparate
- Vršiti sakupljanje i odlaganje otpada na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Mjere dezinfekcije
- Mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka opreme, masažnih sredstava, pribora i materijala za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Izrađuje specifikaciju potrebne **opreme, sredstava, pribora i materijala i aparata** za izvođenje medicinsko-terapijske masaže

Oprema: stolovi za masažu, stolice za masažu za pacijente, stolica za tehničara za medicinsko-terapijsku masažu, pomoćna kolica za sredstva za masažu i dr.

Sredstva: talk za masažu, ulje, kreme i masti za masažu, koncentracije eteričnih ulja, bazno ulje, aroma svijeće, kompresivna sredstva (rukavi, rukavice i čarape) i setovi za višeslojno bandažiranje i dr.

Pribor i materijal: higijenski ubrusi i peškiri, higijenske rukavice, zaštitne maske, bademantil, papuče i higijenski veš za jednokratnu upotrebu, vulkansko kamenje, himalajski kristali soli, čaše za kupiranje i pomoćna sredstva, papuče i dr.

Aparati: aparati za masažu, aparati za limfnu drenažu i dr.

- Izrađuje specifikaciju potrebnih **sredstava za higijenu i dezinfekciju** za izvođenje medicinsko-terapijske masaže

Sredstva za higijenu i dezinfekciju: tečni sapun, etil-alkohol 70%, monorapid, asepsol i dr.

- Prikuplja ponude od dobavljača za nabavku potrebne opreme, sredstava, pribora i materijala, aparata, sredstava za higijenu i dezinfekciju po nalogu poslodavca
- Vršiti vizuelnu provjeru ispravnosti primljene opreme, sredstava i aparata
- Raspoređuje primljenu opremu, sredstva, pribor i materijal i aparate na odgovarajuće mjesto

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacije potrebne opreme, masažnih sredstava, pribora i materijala za rad
- Provjera ispravnosti opreme i masažnih sredstava
- Naplata usluga medicinsko-terapijskih masaža
- Vođenje finansijskog i materijalnog zaduženja i razduženja
- Praćenje inovacija ponuda na tržištu
- Promovisanje usluga medicinsko-terapijskih masaža

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje medicinske dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Vodi evidenciju o zakazanim terminima pacijenata, u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi evidenciju o posjetama pacijenata, pruženim uslugama, u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi terapijski karton u cilju evidencije obavljenih procedura i praćenja zdravstvenog stanja pacijenta
- Vodi fizioterapijski karton u cilju evidencije obavljenih procedura i praćenja zdravstvenog stanja pacijenta
- Vodi evidenciju o zaduženim i utrošenim sredstvima, priboru i materijalima u odgovarajućoj formi
- Vodi evidenciju o servisiranju i održavanju opreme i aparata u odgovarajućoj formi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Način vođenja evidencije medicinske dokumentacije

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje osobljem za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Utvrđuje dnevni raspored osoblja za izvođenje različitih medicinsko-terapijskih masaža
- Vršiti podjelu poslova prema raspoloživim resursima, u skladu sa zakazanim procedurama
- Koordinira radom osoblja tokom izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Prikuplja povratne informacije od osoblja, u cilju unapređivanja kvaliteta rada
- Organizuje radne sastanke u cilju analize uspješnosti izvršenih medicinsko-terapijskih masaža

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada
- Procedure izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Osnove rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima osoblja pri izvođenju medicinsko-terapijskih masaža

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Upućuje osoblje na pravilan način korišćenja opreme, aparata, pribora i materijala za rad
- Vrši nadzor nad osobljem, pri izvođenju medicinsko-terapijskih masaža
- Vrši nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku izvođenja medicinsko-terapijskih masaža

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada
- Procedure izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja medicinsko-terapijskih masaža

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim pravilima i propisima iz oblasti fizioterapije
- Korisiti pravilno opremu, pribor i materijale, sredstva i aparate u skladu sa preporukama i uputstvima proizvođača
- Kontrolirše kvalitet izvedenih medicinsko-terapijskih masaža
- Informiše se o inovacijama na tržištu, u cilju unapređenja kvaliteta rada

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Normativi u fizioterapeutskoj djelatnosti
- Standardi, pravila i propisi u fizioterapeutskoj djelatnosti
- Trendovi iz oblasti fizioterapije

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Osnovno održavanje opreme, pribora i aparata za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Pravilno koristi opremu, pribor i aparate za rad
- Vršiti redovno čišćenje opreme, pribora i aparata za rad, prije i nakon korišćenja, u skladu sa uputstvom proizvođača
- Vršiti kontrolu ispravnosti pribora i aparata za rad i roka upotrebe masažnih sredstava, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti prijavu kvara opreme, pribora i aparata za izvođenje medicinsko-terapijskih masaža
- Vršiti pripremu i slanje opreme, pribora i aparata za servisiranja, u skladu sa uputstvima proizvođača

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Kontrola ispravnosti opreme, pribora i aparata za rad
- Kontrola roka upotrebe masažnih sredstava
- Način odlaganja opreme, pribora i aparata za rad
- Način korišćenja opreme, pribora i aparata za rad

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa saradnicima i poslovnim partnerima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže

- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju obezbjeđivanja potrebnih resursa za obavljanje medicinsko-terapijskih masaža, koristeći stručnu terminologiju
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju planiranja rasporeda radnog vremena i korišćenja odmora
- Uspostavlja komunikaciju sa poslovnim partnerima, u cilju prikupljanja detaljnih informacija o novoj opremi i priboru za rad, koristeći stručnu terminologiju na maternjem ili stranom jeziku
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i poslovnim partnerima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Poznavanje stranog jezika

3.10.2. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa pacijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Prima zahtjeve od pacijenata u cilju dogovora o pružanju usluga
- Obavještava pacijente o slobodnim terminima za zakazivanje medicinsko-terapijskih masaža
- Savjetuje pacijente o djelotvornosti medicinsko-terapijskih masaža, proceduri i dužini njihovog trajanja
- Daje preporuku pacijentima o daljem toku tretmana i korišćenju preparata u kućnim uslovima
- Obavlja komunikaciju sa pacijentima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Rješava **nepredvidive situacije**, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i procedurom ustanove u kojoj radi

Nepredvidive situacije: otkazivanje termina, žalbe i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Poznavanje stranog jezika

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Pravilno koristi opremu, pribor i aparate za rad, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Primjenjuje higijensko-tehničke mjere zaštite prilikom izvođenja medicinsko-terapijskih masaža
- Koristi zaštitna sredstva i opremu prilikom rada, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Pruža prvu pomoć saradniku i/ili pacijentu u slučaju povrede ili da pacijentu pozli, u skladu sa procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere higijensko-tehničke zaštite za rad
- Zaštitna sredstva i oprema
- Osnove pružanja prve pomoći

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar za medicinsko-terapijske masaže:

- Sprovodi preventive mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja, zdravlja svojih saradnika i pacijenata
- Održava radni prostor čistim i urednim prije početka i nakon završenog posla
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Odlaze otpad na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste oboljenja i povreda kao posljedica rada tehničara za medicinsko-terapijsku masažu
- Značaj očuvanja životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Mjere dezinfekcije
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, papirnog i drugog otpadnog materijala

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita Podsektor: Zdravstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	3255 Fizioterapeutski tehničari i pomoćnici
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Tehničar za medicinsko-terapijsku masažu može da radi u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama, wellness i spa centrima, centrima zdravstvenog turizma, wellness i spa centrima u hotelima, sportskim klubovima i dr.</p> <p>Radi u zatvorenom ili otvorenom prostoru, u čistoj sredini, najčešće u dvije smjene. Poslove obavlja manuelno, stojeći ili sjedeći u zavisnosti od vrste medicinsko-terapijske masaže. Prilikom izvođenja masaža zahtijevaju se energični pokreti koji mogu dovesti do mišičnog zamora i iscrpljenosti. Zbog predugog stajanja i neadekvatnog položaja koji zauzima tokom radnog vremena, izložen je mišićno koštanim oboljenjima, s toga se u cilju očuvanja zdravlja preporučuje organizacijom posla adekvatan period pauze između terapijskih procedura.</p>
Srodna zanimanja	Tehničar za hidro-peloido terapijske procedure, Kozmetički tehničar za masažu i tretmane tijela i Wellness i spa terapeut
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ Tehničarka za medicinsko-terapijske masaže

Kod dokumenta: SZ-090141-TMTM

Datum usvajanja dokumenta: 11. februar 2020. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: II sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Lola Ivanović, specijalista primjenjene fizioterapije, fizioterapeut, Dom zdravlja, Podgorica
2. Branka Dobrović, specijalista App fizioterapije, Glavni terapeut Centra za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Klinički centar Crne Gore
3. Simo Bulajić, fizioterapeutski tehničar, Katharssis Wellness & Health, Budva
4. Anka Bulut, bečelor fizioterapeut, glavni fizioterapeut hidroterapije, Institut „Dr Simo Milošević“, Igalo
5. Dr Sonja Nejkov, specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, načelnik ambulantnog dijela Centra za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Klinički centar Crne Gore
6. Krsto Kovačević, magistar fizikalne terapije, predsjednik komore fizioterapeuta, Komora fizioterapeuta Crne Gore
7. Andrea Vujić, specijalista primjenjene fizioterapije, nastavnik fizioterapeutske grupe predmeta, Stručna medicinska škola, Podgorica

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Dokument je rađen u okviru IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“